

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра економіки та міжнародних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова вченої ради

19.06.2023

протокол № 08, п. 8

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ від 19.06.2023 № 82

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК «ПІДПРИЄМСТВА» /

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«магістр» /	master
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки» /	«Social and Behavioural Sciences»
Спеціальність	051 «Економіка» /	«Economics»
Освітня програма	«Економіка підприємства» /	«Economics of an Enterprise»

Розробник: Стратійчук Вікторія, доктор філософії з економіки

Гарант освітньої програми «Економіка підприємства» – Стратійчук Вікторія, доктор філософії з економіки

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних відносин від 05.06.2023 протокол № 08; на засіданні вченої ради факультету економіки, менеджменту та права від 13.06.2023 протокол № 06.

Рецензенти:

Кульганік Оксана, кандидат економічних наук

Прокопчук Віталій, директор Приватного акціонерного товариства «Зернопродукт МХП»

Редактор: Фатеева Т.

Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 06.07.2023 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,22.
Обл.-вид. арк. 1,00. Тираж 2. Зам. № 404.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою вивчення дисципліни. Метою вивчення навчальної дисципліни «Інноваційний розвиток підприємства» є формування у здобувачів вищої освіти ОС «магістр» знань та вмінь щодо забезпечення інноваційного розвитку підприємства, оцінювання його інноваційного потенціалу, обґрунтування та реалізації ефективних господарських рішень з розвитку сучасних підприємств на інноваційних засадах.

Завданнями дисципліни є:

- вивчення понятійного апарату дисципліни «Інноваційний розвиток підприємства»;
- освоєння методологічних основ формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємства;
- вивчення теоретичних основ і оволодіння методичними підходами щодо вибору напрямків інноваційного розвитку підприємства;
- оцінювання результативності формування та використання інноваційного потенціалу підприємства;
- набуття вмінь обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку та альтернативні варіанти управлінських рішень.

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Інноваційний розвиток підприємства» для освітньої програми «Економіка підприємства» є формування комплексу компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки підприємства або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Спеціальні компетентності:

СК1.Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК5.Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6.Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7.Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК9.Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.

Програмні результати навчання з навчальної дисципліни «Інноваційний розвиток підприємства»:

РН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

РН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

РН 6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

РН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

РН 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

РН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

РН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН 15. Організовувати розробку та реалізацію соціально- економічних проектів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

Дисципліна «Інноваційний розвиток підприємства» належить до циклу обов'язкових компонентів ОП. Теоретичною і методологічною базою вивчення дисципліни є наявність міждисциплінарних зв'язків із наступними компонентами: «Антикризове управління підприємством», «Економічна безпека підприємства», «Бізнес-інжиніринг».

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали (табл. 1).

Таблиця 1 – Рейтингова шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Рівні компетентності	За шкалою ДТЕУ	Критерії оцінювання
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Здобувачі вищої освіти, які повністю виконали програму дисципліни та набрали достатню кількість балів отримують підсумкову оцінку без опитування чи виконання екзаменаційного завдання (згідно з Положенням Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти № 12 від 07.02.2022).

У разі, якщо здобувач вищої освіти бажає поліпшити свою оцінку, або не набрав 75 балів, він складає екзамен з усієї програми навчальної дисципліни у вигляді письмового опитування знань згідно завдань встановленого зразка.

Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів у співвідношенні 80:20, де 80 – максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переведу поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці. Здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час підсумкового (семестрового) контролю, має право звернутися із проханням переглянути оцінку, одержану на екзамені (згідно Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів №32 від 07.02.2022).

Обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
	Усього годин / кредитів	з них			
		лекції	практичні / лабораторні	самостійна робота	
Тема 1. Інновації як інструмент вирішення економічних проблем в процесі циклічного економічного розвитку	13	2	2	9	Т, ІЗ, УО
Тема 2. Ключові поняття інноваційного розвитку	13	2	2	9	УО, Т, ІЗ
Тема 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинників його формування	13	2	2	9	Т, ПО, УО
Тема 4. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку	13	2	2	9	Т, УО, ІНДЗ
Тема 5. Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері	13	2	2	9	ПО, ІЗ, УО
Тема 6. Інфраструктура ринку інновацій	13	2	2	9	П, ІЗ, ПО
Тема 7. Державна підтримка інноваційного підприємництва	13	2	2	9	Т, ПО, ІЗ
Тема 8. Національні інноваційні системи як інструмент управління інноваційною діяльністю	13	2	2	9	ПО, Т, УО
Тема 9. Маркетинг інновацій	13	2	2	9	Т, ІЗ, П
Тема 10. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства	13	2	2	9	УО, ПО, ІНДЗ
Тема 11. Інноваційний потенціал підприємства	12	2	2	8	КТ, П, ІЗ
Тема 12. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства	12	2	2	8	Т, ІЗ, УО
Тема 13. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними	13	2	2	9	УО, П, ІЗ
Тема 14. Охорона прав інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності	13	2	2	9	П, Т, ІЗ
Разом за семестр	180 /6	28	28	124	

Умовні позначення:

УО - усне опитування;

ПО - письмове опитування;

Т - тестування;

ІЗ - інтерактивне завдання;

ІНДЗ – індивідуальне завдання;

П – презентація.

II. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Зміст дисципліни (теми програми).

Тема 1. Інновації як інструмент вирішення економічних проблем в процесі циклічного економічного розвитку

Поняття інновацій, їх вплив на економічну систему. Цілі науково-технічного та інноваційного розвитку. Типи розвитку економіки. Циклічність як форма розвитку національної економіки. Поняття економічного зростання. Економічні цикли: сутність і причини. Сутність і класифікація інновацій. Життєвий цикл інновацій. Інноваційні інструменти вирішення економічних проблем.

Тема 2. Ключові поняття інноваційного розвитку

Етапи і стадії інноваційного процесу. Основні поняття інноваційного розвитку. Етапи інноваційного розвитку в системі економіки. Впровадження інноваційних продуктів на основі досвіду зарубіжних країн. Сфера інноваційної діяльності: ринок новацій, ринок чистої конкуренції нововведень, ринок інвестицій, інноваційна інфраструктура.

Тема 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинників його формування

Чинники інноваційного розвитку підприємства. Різновиди ефектів приоцінці інноваційного розвитку. Макроекономічний підхід оцінювання рівня інноваційного розвитку. Методи вимірювання рівня інноваційного розвитку підприємства. Інформаційна база для оцінки рівня інноваційного розвитку. Класифікація чинників інноваційного розвитку підприємства. Групи факторів інноваційного розвитку підприємств. Різновиди ефектів інноваційної діяльності. Методи вимірювання рівня інноваційного розвитку: розрахунок зростання обсягів доходу у порівнянні з аналогом; розрахунок інтегрального (загального) ефекту від створення, виробництва та експлуатації нововведень. Інформаційні ресурси для оцінки рівня інноваційного розвитку.

Тема 4. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку

Інноваційні підприємства та інфраструктура інноваційної діяльності. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності. Організаційні структури підтримання інноваційного підприємства. Організаційні форми інтеграції науки і виробництва. Міжфірмова науково-технічна кооперація в інноваційних процесах. Поділ ринкових суб'єктів інноваційної діяльності на чотири категорії: експлеренти, патієнти, комутанти і віаленти. Венчурне підприємство та його форми: незалежні венчурні фірми; впроваджувальні фірми; венчурні фірми, що фінансуються інвестиційними фондами; внутрішній венчур.

Тема 5. Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері

Сутність комунікацій у контексті інноваційного розвитку. Функції комунікацій. Поняття інформаційного суспільства та його головні ознаки. Глобалізація інноваційного розвитку та інформаційні комунікації. Оцінка інформаційних та комунікаційних технологій у контексті розвитку інноваційної економіки. Особливості формування та функціонування бізнес-інкубаторів: послуги та учасники. Оцінка складових їх майбутнього успіху: бізнес-ідеї, команди і компанії. Формування та функціонування нових організаційних структур: регіональні науково-технологічні центри; технопарки; технополіси.

Тема 6. Інфраструктура ринку інновацій

Теоретичні основи формування та функціонування ринку інвестицій. Поняття інноваційної інфраструктури та її функції. Основні елементи інноваційної інфраструктури. Форми передачі технологій на ринку інновацій. Поняття і модель інноваційного розвитку та її основні елементи. Види моделей інноваційного розвитку

Тема 7. Державна підтримка інноваційного підприємництва

Інституціонально-правове забезпечення інноваційної підприємницької діяльності. Сутність та різновиди державної інноваційної політики. Принципи та зміст інноваційної політики. Методи та інструменти державного регулювання інноваційної діяльності. Національні інноваційні системи та модель інноваційного розвитку.

Тема 8. Національні інноваційні системи як інструмент управління інноваційною діяльністю

Сутність національної інноваційної системи. Структура національної інноваційної системи. Поняття і модель інноваційного розвитку та її основні елементи. Види моделей інноваційного розвитку. Перспективні напрями науково-технічних розробок в Україні. Види моделей інноваційного розвитку. Перспективні напрями науково-технічних розробок в Україні. Загальні методичні принципи концепції національної інноваційної системи (НІС). Основні методичні підходи до визначення сутності поняття НІС.

Тема 9. Маркетинг інновацій

Концептуальні основи маркетингу інновацій. Теоретико-методичні основи аналізу та мотивації попиту на інновації. Специфіка ринкових досліджень для виявлення та аналізу попиту на інновації. Дифузія інновацій. Позичування інноваційних товарів на ринку. Інноваційний потенціал підприємства як основа інноваційної діяльності. Зміст і структура потенціалу інноваційного розвитку підприємства. Оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. Інтегральне оцінювання складових інноваційного потенціалу. Оцінювання ринкового потенціалу підприємства.

Тема 10. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства

Поняття інноваційного підприємства. Стратегії інноваційного розвитку підприємства. Стратегії інноваційного розвитку підприємства. Бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства. Інноваційний проєкт: сутність та особливості побудови. Види інноваційних проєктів. Проблеми формування інноваційного проєкта. Етапи побудови інноваційного проєкта. Концептуальні основи маркетингу інновацій у процесі побудови інноваційного проєкта. Обґрунтування міжнародної діяльності в інноваційному проєкті. Теоретико-методичні основи аналізу та мотивації попиту на інновації. Специфіка ринкових досліджень для виявлення та аналізу попиту на інновації. Дифузія інновацій. Позиціонування інноваційних товарів на ринку.

Тема 11. Інноваційний потенціал підприємства

Інноваційний потенціал підприємства як основа інноваційної діяльності. Зміст і структура потенціалу інноваційного розвитку підприємства. Оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. Концептуальні засади управління потенціалом інноваційного розвитку підприємства. Діалектика виробничо-збутового потенціалу підприємства. Цифрова економіка: сутність та еволюція. Сучасні форми цифровізації економіки. Інноваційний потенціал підприємства як основа інноваційної діяльності. Зміст і структура потенціалу цифровізації інноваційного розвитку підприємства. Оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. Основні компоненти цифрової економіки. Сектор інформаційно-комунікаційних технологій. Загальна оцінка масштабів цифровізації. Можливості та основні загрози цифровізації.

Тема 12. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства

Джерела і механізми фінансування інноваційного проєкту. Формування та оптимізація інвестиційних ресурсів. Завдання держави щодо фінансування інноваційних процесів. Міжнародні форми залучення інвестицій для фінансування інноваційних проєктів. Методологічні підходи до сутності фінансового забезпечення інноваційної діяльності: якісний і кількісний. Оцінка структури фінансового забезпечення інноваційної діяльності. Характеристика джерел фінансових ресурсів для забезпечення інноваційного розвитку. Формування системи фінансового забезпечення інноваційної діяльності. Теоретичні аспекти впливу трансферу технологій на інноваційний розвиток. Організаційні та фінансові важелі регулювання трансферу технологій. Фандрайзинг та краудфандинг.

Тема 13. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними

Ризики в інноваційній діяльності. Особливості виявлення ризиків в інноваційній діяльності підприємства. Проблеми нівелювання ризиків

інноваційних підприємств. Методи оцінки ризиків в інноваційній діяльності підприємств. Методи управління ризиками в інноваційній діяльності. Методи оцінки ризиків в інноваційній діяльності.

Тема 14. Охорона прав та економіка інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності

Поняття інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів інтелектуальної власності. Правові аспекти охорони інтелектуальної власності. Методи оцінювання інтелектуального капіталу. Управління інтелектуальним капіталом підприємства. Нематеріальні ресурси та нематеріальні активи. Складові нематеріальних ресурсів. Основні види оцінки нематеріальних активів. Об'єкти, які охороняються авторськими й суміжними правами, та іншим нематеріальним ресурсам. Ліцензія та ліцензійна угода.

Структура навчальної дисципліни

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час, год.
<p>Знати: сутність інновацій, їх особливості розвитку та проблеми формування і використання для різних типів економіки, роль інновацій у формуванні економічних циклів.</p> <p>Вміти: визначати вплив інновацій на циклічність економічних процесів, визначати стадію життєвого циклу інновації.</p>	<p>Тема 1. Інновації як інструмент вирішення економічних проблем в процесі циклічного економічного розвитку</p> <p>Лекція №1</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Циклічні закономірності в економіці. 2. Теорії циклічного економічного розвитку. 3. Сутність інновацій та етапи їх виникнення. 4. Інноваційний процес та економічний розвиток. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 3, 5-8. Додаткові: 12, 15, 18-22. Інтернет-джерела: 24-29.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів вищої освіти.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття. 3. Виконання інтерактивних завдань. 	9
	<p>Практичне заняття № 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття інновацій, їх вплив на економічну систему. 2. Цілі науково-технічного та інноваційного розвитку. 3. Типи розвитку економіки. 4. Циклічність як форма розвитку національної економіки. 5. Поняття економічного зростання. 6. Економічні цикли: сутність і причини. 	2
<p>Знати: сутність, класифікаційні ознаки та життєвий цикл інновацій, особливості формування інноваційного процесу.</p> <p>Вміти: визначати етапи та стадії інноваційного процесу</p>	<p>Тема 2. Ключові поняття інноваційного розвитку</p> <p>Лекція № 2</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Класифікація інновацій. 2.Інноваційний розвиток підприємства: сутність, напрями, принципи. 3.Життєвий цикл інновацій. 4.Етапи і стадії інноваційного процесу. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 3, 5-8. Додаткові: 12, 15, 18-22. Інтернет-джерела: 24-29.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів вищої освіти.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. 2. Побудова життєвого циклу інновації в діяльності підприємства. 	9

інноваційного розвитку.	Практичне заняття № 2 1. Етапи життєвого циклу інновації: етап розроблення, етап виведення на ринок, етап зростання, етап зрілості, етап занепаду. 2. Етапи і стадії інноваційного процесу: наука – техніка – виробництво. 3. Вибір напрямків інноваційного розвитку. 4. Модель вибору напрямків інноваційного розвитку. Побудова моделі інноваційного процесу підприємства на вибір.	2
Знати: чинники та методичні підходи до оцінювання інноваційного розвитку підприємства.	Тема 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування Лекція № 3 План лекції 1. Чинники інноваційного розвитку підприємства. 2. Макроекономічний підхід оцінювання рівня інноваційного розвитку. 3. Методи вимірювання рівня інноваційного розвитку підприємства. 4. Інформаційна база для оцінки рівня інноваційного розвитку. Рекомендовані джерела: Основні: 1, 3, 6-9. Додаткові: 12, 15, 18-22. Інтернет-джерела: 24-29.	2
Вміти: оцінювати рівень інноваційного розвитку підприємства	Самостійна робота здобувачів вищої освіти. 1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, розв'язування задач. 2. Проведення оцінки впливу факторів на ефективність впровадження інновацій підприємства (на вибір) за допомогою Microsoft Excel.	9
Вміти: оцінювати рівень інноваційного розвитку підприємства	Практичне заняття № 3 1. Класифікація чинників інноваційного розвитку підприємства. 2. Різновиди ефектів інноваційної діяльності. 3. Методи вимірювання рівня інноваційного розвитку. 4. Розрахунок інтегрального (загального) ефекту від створення, виробництва та експлуатації нововведень.	2
Знати: сучасні форми та інструменти інноваційного розвитку. Вміти: обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку	Тема 4. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку Лекція № 4 План лекції 1. Інноваційні підприємства та інфраструктура інноваційної діяльності. 2. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності. 3. Організаційні структури підтримки інноваційного підприємства. 4. Організаційні форми інтеграції науки і виробництва Рекомендовані джерела: Основні: 1, 3, 6-9. Додаткові: 12, 15, 18-22. Інтернет-джерела: 24-29.	2

<p>підприємства з урахуванням потреб та особливостей національної економіки.</p>	<p>Самостійна робота здобувачів вищої освіти. 1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття. 2. Опрацювання кейсу «Силіконова долина: історія виникнення і роль в інноваційному розвитку».</p>	9
	<p>Практичне заняття № 4 1. Сфера інноваційної діяльності: ринок новацій, ринок чистої конкуренції нововведень, ринок інвестицій, інноваційна інфраструктура. 2. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності. 3. Поділ ринкових суб'єктів інноваційної діяльності на чотири категорії: експлеренти, патієнти, комутанти і віоленти. 4. Венчурне підприємство та його форми: незалежні венчурні фірми; впроваджувальні фірми; венчурні фірми, що фінансуються інвестиційними фондами; внутрішній венчур. 5. Організаційні структури підтримання інноваційного підприємства. 6. Особливості формування та функціонування бізнес-інкубаторів: послуги та учасники. 7. Формування та функціонування нових організаційних структур: регіональні науково-технологічні центри; технопарки; технополіси. Вибір та характеристика трьох найбільш популярних українських бізнес-інкубаторів.</p>	2
<p>Знати: сутність інформаційно-комунікаційних технологій у контексті інноваційного розвитку.</p> <p>Вміти: здійснювати оцінку інформаційно-комунікаційних технологій у контексті розвитку інноваційної економіки.</p>	<p>Тема 5. Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері Лекція № 5 План лекції 1. Сутність інформаційно-комунікаційних технологій у контексті інноваційного розвитку. 2. Глобалізація інноваційного розвитку та інформаційні комунікації. 3. Оцінка інформаційно-комунікаційних технологій у контексті розвитку інноваційної економіки. 4. Проблеми інформаційного забезпечення інновацій. Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 6-10. Додаткові: 12, 13, 16, 18-20. Інтернет-джерела: 24-29.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів вищої освіти. 1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття. 2. Дослідження Глобального індексу інновацій та місця в ньому України.</p>	9
	<p>Практичне заняття № 5 1. Сутність комунікацій у контексті інноваційного розвитку. Сутність комунікацій. Функції комунікацій. 2. Контури інформаційного суспільства та інноваційної економіки.</p>	2

	<p>3. Поняття інформаційного суспільства та його головні ознаки.</p> <p>4. Взаємозв'язок економіки знань та інноваційної економіки.</p> <p>5. Глобалізація інноваційного розвитку та інформаційні комунікації.</p> <p>6. Глобальне конкурентне середовище та інформаційно-комунікаційні системи.</p> <p>7. Оцінка інформаційних та комунікаційних технологій у контексті розвитку інноваційної економіки.</p>	
<p>Знати: теоретичні основи формування та функціонування ринку інновацій; поняття інноваційної інфраструктури та її функції</p>	<p>Тема 6. Інфраструктура ринку інновацій Лекція № 6 План лекції</p> <p>1. Теоретичні основи формування та функціонування ринку інновацій.</p> <p>2. Поняття інноваційної інфраструктури та її функції.</p> <p>3. Основні елементи інноваційної інфраструктури.</p> <p>4. Державне регулювання розвитку ринку інновацій.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 6-10. Додаткові: 12, 14, 18-22. Інтернет-джерела: 24-29.</p>	2
<p>Вміти: визначати основні елементи інноваційної інфраструктури та форми передачі технологій на ринку інновацій</p>	<p>Самостійна робота здобувачів вищої освіти.</p> <p>1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття.</p> <p>2. Побудувати блок-схему моделі ринку інновацій для вітчизняної економіки.</p>	9
	<p>Практичне заняття № 6</p> <p>1. Поняття ринку інновацій та його спеціальні особливості.</p> <p>2. Розвиток інноваційної інфраструктури на макроекономічному рівні.</p> <p>3. Основні елементи інноваційної інфраструктури.</p> <p>4. Форми передачі технологій на ринку інновацій.</p>	2
<p>Знати: сутність та різновиди державної інноваційної політики.</p> <p>Вміти: визначати методи та інструменти державного регулювання інноваційної</p>	<p>Тема 7. Державна підтримка інноваційного підприємництва Лекція №7 План лекції</p> <p>1. Поняття інноваційного підприємництва.</p> <p>2. Інституціональне середовище: формальні та неформальні інститути.</p> <p>3. Сутність та різновиди державної інноваційної політики.</p> <p>4. Методи та інструменти державного регулювання інноваційної діяльності.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 3, 6-10. Додаткові: 12, 15, 18-23. Інтернет-джерела: 24-29.</p>	2

діяльності.	<p>Самостійна робота здобувачів вищої освіти.</p> <p>1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття.</p> <p>2. Виконання інтерактивного завдання.</p> <p>3. Аналіз нормативно-правового забезпечення інноваційної діяльності підприємств в Україні.</p>	9
	<p>Практичне заняття № 7</p> <p>1.Інституціонально-правове забезпечення інноваційної підприємницької діяльності</p> <p>2.Принципи інноваційної політики.</p> <p>3. Зміст державної інноваційної політики.</p> <p>4.Методи та інструменти державного регулювання інноваційної діяльності.</p> <p>4.Регламентація та створення сприятливого інституційно-правового середовища для суб'єктів інноваційного процесу.</p> <p>Побудова моделі дій України відповідно до «Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року»</p>	2
<p>Знати: сутність структури та моделі національної інноваційної системи.</p> <p>Вміти: визначати напрями розвитку національної інноваційної системи в Україні.</p>	<p>Тема 8. Національні інноваційні системи</p> <p>Лекція № 8</p> <p>План лекції</p> <p>1.Сутність національної інноваційної системи. Та її структура.</p> <p>2. Національні інноваційні системи та модель інноваційного розвитку.</p> <p>3. Види моделей інноваційного розвитку.</p> <p>4.Особливості національної інноваційної системи в Україні.</p> <p>5. Перспективні напрями науково-технічних розробок в Україні.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1-3, 6-9. Додаткові: 12, 16-22. Інтернет-джерела: 24-29</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів вищої освіти.</p> <p>1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття.</p> <p>2. Підготовка презентації на тему «Досвід формування національної інноваційної системи країни на вибір».</p>	9
	<p>Практичне заняття № 8</p> <p>1.Загальні методичні принципи концепції національної інноваційної системи (НІС).</p> <p>2. Основні методичні підходи до визначення сутності поняття НІС.</p> <p>2.Структура національної інноваційної системи.</p> <p>3.Поняття і модель інноваційного розвитку та її основні елементи. Види моделей інноваційного розвитку.</p> <p>4.Домінуюча форма організації інноваційних процесів в Україні – технопарки.</p> <p>Побудова структурно-логічної схеми «Сучасна модель національної інноваційної системи України».</p>	2

<p>Знати: теоретико-методичні положення маркетингу інновацій</p> <p>Вміти: використовувати методи аналізу попиту та мотивації інновацій.</p>	<p>Тема 9. Маркетинг інновацій Лекція № 9 План лекції 1.Сутність і класифікація маркетингових інновацій. 2.Особливості основних функцій маркетингу інноваційної продукції. 3.Формування інструментарію маркетингу інновацій на основі функціональних послідовностей інноваційного процесу. Рекомендовані джерела: Основні: 1-3, 6-9. Додаткові: 12, 16-22. Інтернет-джерела: 24-29</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів вищої освіти. 1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття. 2. Оцінити вплив чинників на зміну попиту на нову продукцію підприємства (на вибір).</p>	9
	<p>Практичне заняття № 9 1.Класифікація та основні функції маркетингових інновацій. 2.Теоретико-методичні основи аналізу та мотивації попиту на інновації. 3. Специфіка ринкових досліджень для виявлення та аналізу попиту на інновації. 4.Дифузія інновацій. Сприйняття і схвалення інновацій споживачами. 5. Характеристика засобів просування різних видів товарних інновацій. 6. Позиціонування інноваційних товарів на ринку.</p>	2
<p>Знати: методичні підходи формування стратегії інноваційного розвитку підприємства.</p> <p>Вміти: аналізувати етапи розроблення й реалізації інноваційного</p>	<p>Тема 10. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства Лекція № 10 План лекції 1.Поняття інноваційного підприємства. 2. Поняття стратегічного розвитку. 3. Стратегії інноваційного розвитку підприємства. 4.Бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства. 5.Методи активізації інноваційної діяльності на підприємстві. Рекомендовані джерела: Основні: 1, 3, 6-9. Додаткові: 12, 15, 18-22. Інтернет-джерела: 24-29.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів вищої освіти. 1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття. 2. Провести дослідження методом ПРОЄКТУ – «5 П» на прикладі інноваційної бізнес-ідеї на вибір.</p>	9

використовувати інструментарій залучення інвестицій в інновації.	<p>Самостійна робота здобувачів вищої освіти.</p> <p>1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття.</p> <p>2. Підготовка презентації на тему «Advantage Ukraine: інструмент залучення інвестицій в економіку України»</p>	8
	<p>Практичне заняття № 12</p> <p>1. Система і групи механізмів інвестування інноваційної діяльності (механізми мобілізації власних коштів підприємства; механізми мобілізації позикових коштів; механізми мобілізації залучених коштів).</p> <p>2. Етапи формування та оптимізація складу джерел та механізмів інвестування інновацій.</p> <p>3. Переваги та недоліки методів інвестування інновацій (самофінансування, кредитування, акціонування, лізинг, тощо).</p>	2
<p>Знати: види ризиків в інноваційній діяльності, ідентифікувати їх.</p> <p>Вміти: та оцінювати рівень ризиків і інноваційної діяльності та контролювати їх рівень.</p>	<p>Тема 13. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними</p> <p>Лекція № 13</p> <p>План лекції</p> <p>1. Ризики в інноваційній діяльності.</p> <p>2. Методи управління ризиками в інноваційній діяльності.</p> <p>3. Методи оцінки ризиків в інноваційній діяльності.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 3, 8-10. Додаткові: 12, 15, 18-22. Інтернет-джерела: 24-29.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів вищої освіти.</p> <p>1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття.</p> <p>2. Опрацювання кейсу «Проривні інновації –інновації заради виживання»</p>	9
	<p>Практичне заняття № 13</p> <p>1. Поняття ризику та основні причини невизначеності і спричиненого нею ризику.</p> <p>2. Види ризиків: ризики помилкового вибору інноваційних проєктів, ризик незабезпечення інноваційного проєкту достатнім рівнем фінансування, ризики, спричинені впливом факторів макро- та мікросередовища.</p> <p>2. Цілі та етапи управління ризиками в інноваційної діяльності.</p> <p>3. Методи оцінки ризиків в інноваційній діяльності: метод експертних оцінок, метод використання аналогів, метод статистичної оцінки, аналітичні методи оцінки проєктних ризиків.</p>	2
<p>Знати: поняття та види інтелектуальної власності та методи</p>	<p>Тема 14. Охорона прав інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності</p> <p>Лекція №14</p> <p>План лекції</p> <p>1. Поняття інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів інтелектуальної власності.</p>	2

управління інтелектуальним капіталом підприємства.	<p>2.Правові аспекти охорони інтелектуальної власності. 3.Методи оцінювання інтелектуального капіталу. 4.Управління інтелектуальним капіталом підприємства.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 3, 8-10. Додаткові: 12, 15, 18-22. Інтернет-джерела: 24-29.</p>	
Вміти: використовувати методи управління інтелектуальним капіталом підприємства.	<p>Самостійна робота студентів</p> <p>1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. 2. Здійснення порівняльної характеристики особливостей захисту прав інтелектуальної власності України та країни на вибір.</p>	9
управління інтелектуальним капіталом підприємства.	<p>Практичне заняття № 14</p> <p>1.Поняття інтелектуальної власності. 2.Класифікація об'єктів інтелектуальної власності та правові аспекти їх охорони. 3.Принципи, підходи та методи управління інтелектуальним капіталом підприємства.</p>	2
Разом за семестр:		180 / 6

III. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Замкова Н. Л., Боковець В. В. *Управління інноваціями : навч. посібник*. Вінниця : Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2017. 244 с.
2. Новік І.О. *Інноваційна діяльність у міжнародній економіці: навч. посіб.* Харків: НТУ „ХПІ”, 2019. 315 с.
3. Бондарчук Н. В., Васільєва Л. В., Міньковська А. В. *Стратегічне управління інноваційним розвитком аграрного підприємства для забезпечення його фінансово-економічної безпеки. Підприємництво та інновації. 2022. № 23. С. 37–41.*
4. Писаренко Т.В., Куранда Т.К., Кваша Т.К. та ін. *Стан науково-інноваційної діяльності в Україні у 2020 році: науково-аналітична записка*. К.: УкрІНТЕІ, 2021. 39 с.
5. Плахотнік О. *Економіка інновацій: конспект лекцій*. Кам'янське. ДДТУ, 2022. 62 с.
6. Князевич А. О. *Управління інфраструктурним забезпеченням інноваційного розвитку економіки : монографія*. Рівне : Волинські обереги, 2018. URL: <http://10.0.2.150/docs/Pidruchnyky/2019/Upravl.infrastrukt.zabezp.innovats.rozv.ekonomiky.pdf>
7. *Цифрова економіка як ключовий тренд розвитку постіндустріального суспільства : монографія / за заг. ред. Н. М. Пантелєєвої, С. Ю. Колодія, М. А. Ребрика*. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. 299 с.
8. Стадник В. В., Головчук Ю. О. *Управління інноваціями на основі розвитку партнерських відносин підприємства : монографія*. Кам'янець-Подільський : Друкарня "Рута", 2020. 232 с.
9. Гук О. В., Шендерівська Л. П., Мохонько Г. А. *Інвестування інноваційної діяльності: начальний посібник*. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2022. 186 с.
10. Єрмакова О. *Механізми інноваційного партнерства: європейський досвід у контексті євроінтеграційного розвитку України. Журнал європейської економіки. 2021. № 4. С. 697–709.*

Додаткові:-

11. Гордієнко В. О., Шевченко Н. І., Сугакова Д. О. *Вплив іноземних інвестицій на розвиток інноваційної діяльності в Україні. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2019. № 9. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/9_2019/23.pdf.*
12. Гречаник О. Є., Хлебнікова Т. М., Темченко О. В. *Сучасні проблеми управління інноваційно-активними підприємствами: досвід України та ЄС. Інвестиції: практика та досвід. 2022. № 2. С. 74–80.*
13. Касич А. О., Ляшенко Г. О. *Інновації як чинник конкурентоспроможності міжнародних автомобільних компаній. Ефективна економіка. 2022. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2022/10.pdf.*

14. Князевич А. О., Крайчук О. В., Остапчук В. О. Інноваційність економіки: міжнародна оцінка та фактори впливу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 13-14. С. 26–33.
15. Колосінська М. І., Шапка Є. В. Інноваційний рейтинг України: шляхи його покращення на основі європейського досвіду. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № Вип. 23. С. 82–87.
16. Лаптева В., Вавдійчук І., Лаптев О. Інноваційна діяльність у системі зовнішньоекономічної безпеки країни. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2021. № 6. С. 87–97.
17. Мазур Н. А., Суліма Н. М. Інноваційна діяльність в Україні та Польщі: стан, особливості та перспективи. *Економіка, управління та адміністрування*. 2020. № 4(94). С. 3–10.
18. Малолітнева В. Інноваційне партнерство як спеціальна процедура публічних закупівель у Європейському Союзі та засіб розвитку інновацій. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 11. С. 90–97.
19. Мозгова Г. В., Смоляга А. О. Інноваційний вплив міжнародних галузевих виставок на розвиток ринку гнучкої упаковки в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2018/90.pdf.
20. Неустроєв Ю. Г. Аналіз інноваційного розвитку США. *Ефективна економіка*. 2021. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2021/96.pdf.
21. Поляков М. В., Білозубенко В. С. Стратегічні засади інтеграції України в інноваційну систему ЄС. *Проблеми економіки*. 2020. № 4. С. 12–18.
22. Фролова Г. С., Фролов Д. К. Інституційні особливості міжнародного фінансування інноваційної діяльності в Україні. *Економіка та держава*. 2020. № 10. С. 105–110.
23. Шталь Т., Дмитренко Д. Інноваційні форми міжнародного бізнесу в умовах глобалізації. *Економіка та суспільство*. 2021. № 32. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/792/759>.

Інтернет-джерела:

24. Наукова та інноваційна діяльність України. Статистичний збірник. 2022. Київ. Державна служба статистики. URL: <https://ukrstat.org/>
25. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 №526. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-p#Text>
26. Global Innovation index. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/>
27. Глобальний рейтинг стартапів StartupBlink. URL: <https://www.startupblink.com/blog/reports/>
28. Про інноваційну діяльність. Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
29. Індекс інноваційного розвитку за Bloomberg. <https://www.ukredu.org/>